

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

Strategic Leadership of School Administrators under the Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2

¹อัมรา มั่งมี, ²อำนวยการ มีราคา

¹Ammara Mungmee, ²Amnuay Meerakar

¹นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

¹Master of Education Program in Educational Management, Pitchayabundit College

²Lecturer of Faculty of Education, Pitchayabundit College

¹Corresponding author, e-mail: mungmee2549@gmail.com

Received: February 06, 2026; Revised: February 25, 2026; Accepted: March 02, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้โรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 285 ท่าน ซึ่งผ่านการคำนวณขนาดตัวอย่างตามเกณฑ์ของ Krejcie & Morgan และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งรวมทั้งรูปแบบ Checklist และมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.720 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงสถิติอ้างอิงอย่าง t-test (Independent Samples), F-test (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยเทคนิคของ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในเกณฑ์ มาก รายด้านองค์ประกอบที่มีระดับคะแนนสูงสุด คือ ด้านความเข้าใจและความคิดในระดับสูง ตามมาด้วยด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการประยุกต์ปัจจัยต่างๆ สู่การกำหนดกลยุทธ์ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ผลการเปรียบเทียบ เมื่อจำแนกตามเพศ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลับพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในภาพรวม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This research article aims to Study 1) to investigate the levels of strategic leadership among school administrators under the Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2, and 2) to compare these leadership levels based on gender, educational attainment, and work experience. The research sample consisted of 285 participants, including school administrators and teachers, determined using the Krejcie and Morgan table and selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire featuring both a checklist and a 5-point Likert scale, yielding a reliability coefficient of 0.720. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics comprising Independent Samples t-test, One-way ANOVA, and Scheffé's post-hoc comparison.

The research results were found as follows: Overall, school administrators within the Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2 exhibit a strategic leadership at a high level. Regarding specific dimensions, the highest-rated component is high-order understanding and conceptual thinking, followed by vision formulation and the application of various factors toward strategy development. Conversely, the dimension with the lowest mean score is revolutionary thinking. The comparative analysis reveals a statistically significant difference in strategic leadership based on gender at the .05 level. Nevertheless, when categorized by educational attainment and professional experience, no statistically significant differences were observed in the overall picture.

Keywords: Strategic Leadership; School Administrators; Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นรากฐานของการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ โดยมีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศ ภายใต้บริบทของระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีความซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สำหรับประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันจากกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงปัญหาและความท้าทายภายในประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างสังคมคุณธรรมและจริยธรรม และผลักดันประเทศให้สามารถก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วได้อย่างยั่งยืน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าขององค์กร โดยผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถ

กำหนดทิศทางขององค์กร และแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างรายได้เปรียบ ในการแข่งขันและเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556) ผู้นำลักษณะดังกล่าวจะมีความมุ่งมั่นต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีความคาดหวังในระดับสูง และสามารถใช้อำนาจการ บังคับบัญชาและการโน้มน้าวใจเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหาร ที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะสามารถประสานความร่วมมือ ลดความขัดแย้ง และสร้างความเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันภายในองค์กร ส่งผลให้บุคลากรร่วมกันฝ่าฟันอุปสรรคและขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความก้าวหน้า ทั้งนี้ ความสำเร็จขององค์กรย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้บริหารเป็นสำคัญใน บริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดนโยบาย วางแผน และนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์จะช่วยให้สถานศึกษามีทิศทางการ ดำเนินงานที่ชัดเจน และสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากขาดการวางแผน ที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานขาดทิศทางและไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่าง ทันท่วงที (ภารดี อนันต์นารี, 2560)

ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เนื่องจากความสำเร็จ หรือ ประสิทธิภาพของงานทุกด้านขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหารเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในเวลาที่ต้องมีการวินิจฉัย สั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าภาวะผู้นำมีบทบาท สำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์กรเป็นอย่างมาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบของผู้นำที่นำความ เจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร เป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูงและการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์นี้ก็มีความหมาย คล้ายกับการเป็นผู้นำแบบมุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยรางวัลอันเกิด จากการบรรลุผลสำเร็จในงานหรือผู้นำเชิงปฏิรูป ซึ่งเป็นกระบวนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่าการคงที่ ดังนั้น ผู้นำเชิงกลยุทธ์ จึงต้องสนใจจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นอย่างมาก การเป็นผู้นำที่ มุ่งเป็นเป้าหมายต้องอาศัยการประเมินที่เป้าหมายและคุณค่าขององค์กร รวมทั้งกำหนดทิศทางของ องค์กรที่จะเดินไป และให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้วย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2561) บทบาทที่ผู้นำต้องเข้าใจและรับรู้ เป็นชุดของพฤติกรรมที่ผู้นำหรือเชื่อว่าควร จะประพฤติปฏิบัติอะไรแค่ไหนและอย่างไรในฐานะที่เป็นผู้นำบทบาทที่รับรู้ขึ้นอยู่กับการศึกษาโลกทัศน์ เจตคติค่านิยมบุคลิกภาพและประสบการณ์ของผู้นำแต่ละคน (อานวย มีราคา, 2566)

การนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาองค์ประกอบ ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อันประกอบด้วย ความคิดและความเข้าใจในระดับสูง ความสามารถในการนำ บังคับบัญชาต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ การสร้างความคาดหวังและโอกาสในอนาคต การคิดเชิงปฏิวัติ และ การกำหนดวิสัยทัศน์ การพัฒนาผู้บริหารสามารถดำเนินการได้ผ่านการฝึกอบรม การประชุม การสัมมนา และการพัฒนาตนเองในด้านบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ สังคม ตลอดจนการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญและทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัจจุบัน (Dubrin, 2004) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และติดตามการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด โดยมีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรชั้นนำที่มีคุณภาพ น้อมนำศาสตร์

พระราชาสัญญาการจัดการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 104 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเผ่าไร่ และอำเภอรัตนวาปี มีผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 1,067 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2568)

จากการศึกษางานวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการสถานศึกษาจำเป็นต้องก้าวข้ามการบริหารงานแบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนการที่เน้นการมองการณ์ไกล อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์สภาพการณ์ปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนา คือ ช่องว่างในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการนำแผนกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการวิเคราะห์และศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อทำความเข้าใจถึงสมรรถนะและปัจจัยเชิงลึกที่ส่งผลต่อการบริหารงาน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นฐานรากสำคัญในการออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารอย่างสร้างสรรค์ อันจะเป็นกลไกหลักในการยกระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จากสถานศึกษาจำนวน 104 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,067 คน
 - 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 285 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีความเป็นตัวแทนของประชากรอย่างเหมาะสม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 5 ด้าน 36 ข้อ โดยกำหนดระดับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ดังต่อไปนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550)

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ระดับน้อยที่สุด

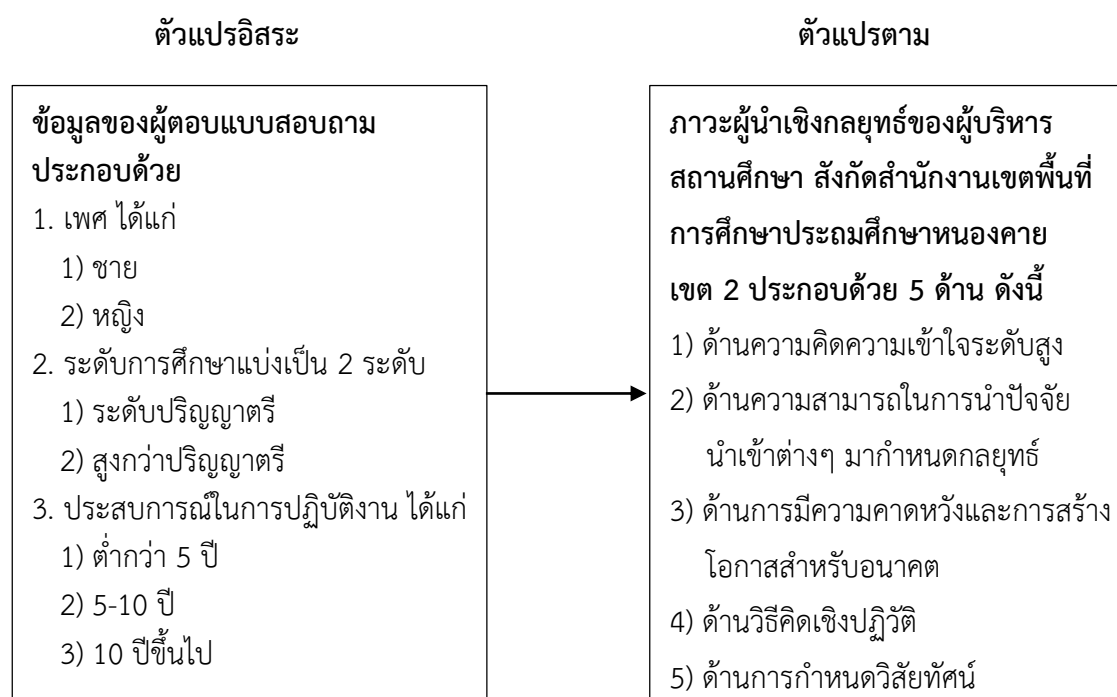
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยใช้การส่งทางไปรษณีย์ และบางส่วนผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วดำเนินการ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบ Independent Samples และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแนวคิดของ (Dubrin, 2004) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงผลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.45	0.36	มาก
2. ด้านความสามารถในการนำเข้าไปจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.42	0.43	มาก
3. ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.37	0.44	มาก
4. ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา	4.27	0.36	มาก
5. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.43	0.38	มาก
โดยรวม	4.39	0.31	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D.=0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.36) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.43$, S.D.=0.38) ด้านความสามารถในการนำเข้าไปจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.43) ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{X} = 4.37$, S.D.=0.44) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.36) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในทุกมิติในระดับที่เหมาะสมต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	p
	n = 117		n =168			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความคิดความเข้าใจ ระดับสูง	4.40	0.39	4.48	0.33	-1.81	0.72
2. ด้านความสามารถในการนำเข้าไปจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.37	0.46	4.45	0.39	-1.64	0.102
3. ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.33	0.45	4.39	0.42	-1.23	0.219
4. ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา	4.22	0.37	4.31	0.34	-1.96	0.051

5. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.38	0.41	4.46	0.36	-1.76	0.080
โดยรวม	4.20	0.38	4.17	0.44	-2.02*	0.044

*p ≤ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดรายด้าน ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกระดับการศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	n = 212		n =73			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความคิดความเข้าใจ ระดับสูง	4.48	0.31	4.36	0.46	2.18	.032
2. ด้านความสามารถในการนำเข้า ปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.47	0.37	4.26	0.51	3.29*	.001
3. ด้านการมีความคาดหวังและการ สร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.42	0.42	4.21	0.45	3.42*	.001
4. ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	4.29	0.34	4.21	0.40	1.49	.139
5. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.49	0.33	4.27	0.48	3.48*	.001
โดยรวม	4.43	0.26	4.26	0.39	3.40*	.001

*p ≤ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	SS	df	MS	F	P
1. ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง					
ระหว่างกลุ่ม	0.0360	2	0.0180	0.139	0.870
ภายในกลุ่ม	36.5565	282	0.1296	-	-
รวม	17.330	284	-	-	-
2. ด้านความสามารถในการนำเข้าปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์					
ระหว่างกลุ่ม	0.0935	2	0.0468	0.257	.773
ภายในกลุ่ม	51.2745	282	0.1818	-	-
รวม	51.3680	284	-	-	-
3. ด้านการมีความคาดหวังและการสร้าง โอกาสสำหรับอนาคต					
ระหว่างกลุ่ม	0.520	2	0.260	1.34	.262
ภายในกลุ่ม	54.499	282	0.193	-	-
รวม	55.019	284	-	-	-
4. ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา					
ระหว่างกลุ่ม	0.119	2	0.0594	0.451	0.637
ภายในกลุ่ม	37.089	282	0.1315	-	-
รวม	37.089	284	-	-	-
5. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์					
ระหว่างกลุ่ม	0.100	2	0.0502	0.339	.713
ภายในกลุ่ม	41.796	282	0.1482	-	-
รวม	41.896	284	-	-	-
ระหว่างกลุ่ม	0.8685	2	0.434	0.551	0.577
ภายในกลุ่ม	44.243	282	0.15682		
โดยรวม	40.5404	284			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถนำเข้าปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำเข้าปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยาพบว่าไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านความคิดและความเข้าใจในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดดังกล่าวไม่ได้ดำเนินการบริหารงานเพียงตามกรอบระเบียบหรือแนวปฏิบัติเท่านั้น หากแต่มีการนำประสบการณ์ความรู้เชิงลึก และกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ซับซ้อนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจเชิงบริหาร สะท้อนถึงความพร้อมและความตื่นตัวในการปรับบทบาทจากผู้บริหารเชิงรับไปสู่ผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืนนอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จำเป็นต้องมีความสามารถในการมองภาพรวมขององค์การอย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรเข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ รวมถึงด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต อยู่ในลำดับถัดมา แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการคาดการณ์ทิศทางอนาคต และการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสามารถเชื่อมโยงนโยบายจากส่วนกลางเข้ากับบริบทท้องถิ่นของจังหวัดหนองคายได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการนำปัจจัยแวดล้อมมาสังเคราะห์เป็นกลยุทธ์ดังกล่าว ส่งผลโดยตรงต่อการสร้างความได้เปรียบและความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษา สำหรับด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา แม้จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับท้ายสุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอน มีการคิดเชิงกระบวนการ และปรับรูปแบบการบริหารให้ทันสมัยเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระยุทธ คงแสงธรรม (2562) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้งเพศชายและเพศหญิงได้รับการพัฒนาสมรรถนะและปฏิบัติงานภายใต้ระบบระเบียบและมาตรฐานทางราชการในลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้การแสดงออกด้านภาวะผู้นำในแต่ละมิติไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในภาพรวม ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการทักษะ ความละเอียดรอบคอบ และความสามารถในการสื่อสาร พบว่าความแตกต่างทางเพศอาจส่งผลต่อการหลอมรวมทักษะดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ มูฟิต วาโอะ (2564) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในรายด้านพบว่าด้านความคิดและความเข้าใจในระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษามีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์เชิงระบบ และการกำหนดทิศทางการดำเนินงานชัดเจน อย่างไรก็ตาม ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสะท้อนถึงการยึดถือแนวทางการบริหารจัดการภายใต้โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์การที่คล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระยุทธ คงแสงธรรม (2562) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ด้านการมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิง

กลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

สำหรับการจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจสะท้อนถึงความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและระบบการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาที่มีความเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับใกล้เคียงกัน โดยไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิภาณ บุนนาค (2563) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด พบว่า 1) บทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) บทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและเพื่อการศึกษาวิจัยในอนาคต ดังนี้

1.1 ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น แม้จะยังอยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการคิดเชิงปฏิกิริยานับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้องค์กรสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ กล้าคิดนอกกรอบ และสามารถนำแนวคิดหรือวิธีการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางาน เพื่อยกระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

1.2 ด้านระดับการศึกษา ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันโดยรวมนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อศักยภาพด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและออกแบบหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทุกระดับได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และนวัตกรรมทางการบริหารร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและเป้าหมายของพื้นที่

1.3 ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอาจไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความแตกต่างของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามสมรรถนะเชิงวิชาชีพ โดยส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะการบริหารจัดการยุคใหม่

และประสบการณ์การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีบริบท ข้อจำกัด และทรัพยากรที่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ผลการวิจัยดังกล่าวจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพจริงของโรงเรียนในพื้นที่

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้งของสถานศึกษา หรือบริบทชุมชน เนื่องจากแม้ผู้บริหารจะมีระดับความคิดเห็นหรือศักยภาพด้านภาวะผู้นำใกล้เคียงกัน แต่ข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรในโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล อาจเป็นอุปสรรคต่อการนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างเต็มประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐเปรียบเทียบกับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เพื่อให้เห็นแนวทางการบริหารจัดการที่หลากหลาย และสามารถนำจุดเด่นของแต่ละระบบมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานในระบบราชการให้มีความคล่องตัว ทันสมัย และเกิดความคุ้มค่าในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์หรืออิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อตัวแปรด้านผลลัพธ์ทางการศึกษา เช่น นวัตกรรมทางการศึกษา ความผูกพันต่อองค์กรของครู หรือประสิทธิผล การปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงเชิงเหตุและผลที่ชัดเจนมากกว่าการศึกษาระดับภาวะผู้นำเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ปฏิมากร บุนนิก. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนครราชสีมา, 1(1): 1-10.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 28(2): 1-15.
- มูฟิต วาโชะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). การจัดการสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเลเทอร์คอมพิวเตอร์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี อินเตอร์ พรินท์.
- ธีระยุทธ คงแสงธรรม. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนครราชสีมา, 7(23): 415-425.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2561). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อำนวย มีราคา. (2566). *การบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. สกลนคร: สมศักดิ์การพิมพ์ กรุ๊ป.

DuBrin, A.J. (2004). *Leadership: Research findings, practice, and skills*. 4th ed. McGraw-Hill.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

The jamovi project. (2024). *jamovi (Version 2.5)*. [Computer Software]. [Online]. Retrieved from: <https://www.jamovi.org>

